

2020-2021

Pestprotocol

1. Inleiding	1
2. Definitie van pesten	3
3. Signalen van pesten	3
4. Een aantal voorbeelden van pestgedrag	5
5. Preventie van pesten m.b.v. de Vreedzame School	6
6. Aanpak en maatregelen in geval van pesten	6
7. Hulp en begeleiding	11
Bijlage 1: Korte omschrijving van de Vreedzame School	13
Bijlage 2: Voorbeeld contract	14
Bijlage 3: Volgformulier pestprotocol	15
Bijlage 4: De No Blame Approach	16

1. Inleiding

Eén van de uitgangspunten op Brede school Prins Maurits is dat wij kinderen willen leren hoe je met elkaar omgaat. Daarvoor hebben we een aantal jaar geleden de methode 'De Vreedzame School' ingevoerd (zie bijlage 1). Deze methode besteedt expliciet aandacht aan het aanleren en inoefenen van vaardigheden met betrekking tot onderwerpen als omgaan met elkaar, sfeer in de groep, communicatie, diversiteit en zelfvertrouwen. Met het scheppen van een goed pedagogisch klimaat willen we bereiken dat pesten wordt voorkomen.

Het proces waarbij kinderen sociaal emotionele vaardigheden leren verloopt meestal goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving of met zichzelf, dat de geschreven en ongeschreven regels van de leerkracht/school niet meer voldoende veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling wordt onderbroken. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem is in zijn of haar groep. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Op iedere school wordt gepest, juist daarom is het belangrijk dat onze school een antwoord heeft op situaties waarin er toch pestgedrag aan de oppervlakte komt.

Voor Brede school Prins Maurits is pesten een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen schoolbreed benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag. Het is de verantwoordelijkheid van de school om er alles aan te doen om het pesten te stoppen en liever nog te voorkomen. Ook op bestuursniveau (Conexus) wordt een pestprotocol gehanteerd, om er voor te zorgen dat pesten wordt aangepakt op alle 30 basisscholen. Dit protocol is een afgeleide daarvan.

2. Definitie van pesten

Er bestaat een duidelijk verschil tussen plagen en pesten.

Plagen kun je allebei bij elkaar doen. Het is ook zo weer voorbij. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Er is in dit geval zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan.

Pesten is duidelijk niet hetzelfde. Pesten heeft een terugkerend karakter en is steeds op dezelfde persoon gericht. Ook is er sprake van ongelijkwaardigheid. De één is de pester en de ander wordt gepest en het pesten gebeurt vaak stiekem.

Pesten kan zich op de volgende manieren uiten:

- Negatief fysiek contact
- Negatief verbaal of non- verbaal contact
- Iemand buiten de groep sluiten

3. Signalen van pesten

Sommige kinderen hebben een grotere kans gepest te worden dan anderen. Meestal gedragen zij zich anders en uiten zich anders. Gepeste kinderen hebben vaak een beperkte weerbaarheid. Er zijn helaas aanleidingen genoeg mits een pester de kans krijgt. Het is daarom van belang om potentiële pesters vroegtijdig op te sporen. Al op jonge leeftijd vallen sommige kinderen, wat dit betreft, in negatieve zin op. Het is van belang om de problematiek van het pesten snel te onderkennen en niet te doen alsof er niets aan de hand is. Zonder sancties voor pesten, krijgt de pester in feite het signaal om door te kunnen gaan en dit moet worden voorkomen.

Mogelijke signalen zijn:

Het gepeste kind:

- gaat niet graag naar school

- gaat contacten met andere kinderen uit de weg
- presteert onder zijn/haar niveau
- is angstig, kan moeilijk voor zich zelf op opkomen
- wordt niet door andere kinderen gevraagd voor bijv. verjaardag
- geeft zelf aan gepest te worden
- durft niet van huis naar school te lopen
- wordt uitgescholden
- wordt fysiek geweld aangedaan
- wordt overdreven geïmiteerd
- zijn eigendommen worden vernield of raken zoek

Een pester in de klas:

Pesters dwingen hun populariteit af door te laten zien hoe sterk zij zijn en wat zij allemaal durven. Pesters hebben feilloos in de gaten welke kinderen makkelijk aan te pakken zijn.

Algemene kenmerken van een pester:

- wil op de voorgrond treden ten koste van andere kinderen
- heeft snel ruzie
- kan moeilijk samenwerken
- lokt andere kinderen uit
- houdt weinig rekening met andere kinderen in de groep
- vraagt veel aandacht
- gevoelig voor concurrentie
- veel onderlinge agressie
- rond de pester gebeuren dingen waar niet goed een vinger op te leggen is
- de sfeer in de klas is niet prettig, druk, geheimzinnig

Helaas is het zo dat pesten vaak heel stiekem gebeurt en er vaak al wat langer sprake is van pesten, zonder dat hiervan signalen te zien zijn. Het is dan ook erg belangrijk om een goede band op te bouwen met kinderen en een open sfeer te creëren, waarin kinderen zich veilig

genoeg voelen om te durven praten over pestgedrag. Binnen de Vreedzame School is hier veel aandacht voor.

4. Een aantal voorbeelden van pestgedrag

Verbaal:

- Vernederen
- Schelden
- Dreigen
- Belachelijk maken
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken
- Andere kinderen uit groep(je) proberen te isoleren of steun zoeken bij anderen om samen te spannen tegen een ander kind.

Cyberpesten:

- Kwetsende of bedreigende e-mails of berichten via chatprogramma's als MSN of Hyves.
- Beledigende pagina's met foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op internet plaatsen.

Fysiek:

- Trekken, duwen, spugen, schoppen, enz.

Intimidatie:

- Een kind achterna lopen of een kind ergens opwachten.
- Een kind dwingen om bezit af te geven.

Isolatie:

- Uitsluiten/negeren: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet op een verjaardag komen.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken of beschadigen van een ander zijn bezittingen.

5. Preventie van pesten m.b.v. de Vreedzame school

Aandacht hebben voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen heeft een positief effect op het voorkomen van pestgedrag. De boodschap die we uitzenden is dat wij pestgedrag niet tolereren en dat de pester en de groep meelopers worden aangepakt. Voor het gepeste kind zal het duidelijk worden dat hij/zij in een vroeg stadium bij de leerkracht aan de bel mag trekken. Ook ouders en collega's worden gestimuleerd om met hun zorgen bij de leerkracht te komen. Daarvoor is een open sfeer in de klas en in de Brede school een vereiste.

De preventieve aanpak bestaat ook uit het regelmatig aandacht besteden aan het onderwerp pesten. Met de kinderen wordt besproken wat pesten is, hoe ze het kunnen herkennen en wat ze kunnen doen voor zichzelf en voor een ander. Door het vergroten van het bewustzijn van pestproblemen en het bevorderen van kennis hierover, kunnen problemen worden voorkomen.

Daarnaast proberen wij op school te zorgen voor een leefklimaat dat gekenmerkt wordt door:

- Genegenheid, positieve belangstelling en betrokkenheid van de medewerkers van de Brede school
- Strikte regels voor wel en niet acceptabel gedrag
- Toepassing van strafmaatregelen bij overschrijding van de grenzen en het schenden van regels
- Stimuleren van positieve groepsnormen, opbouwen v
- van een groepsverantwoordelijkheid, luisteren naar elkaar en onderling respect

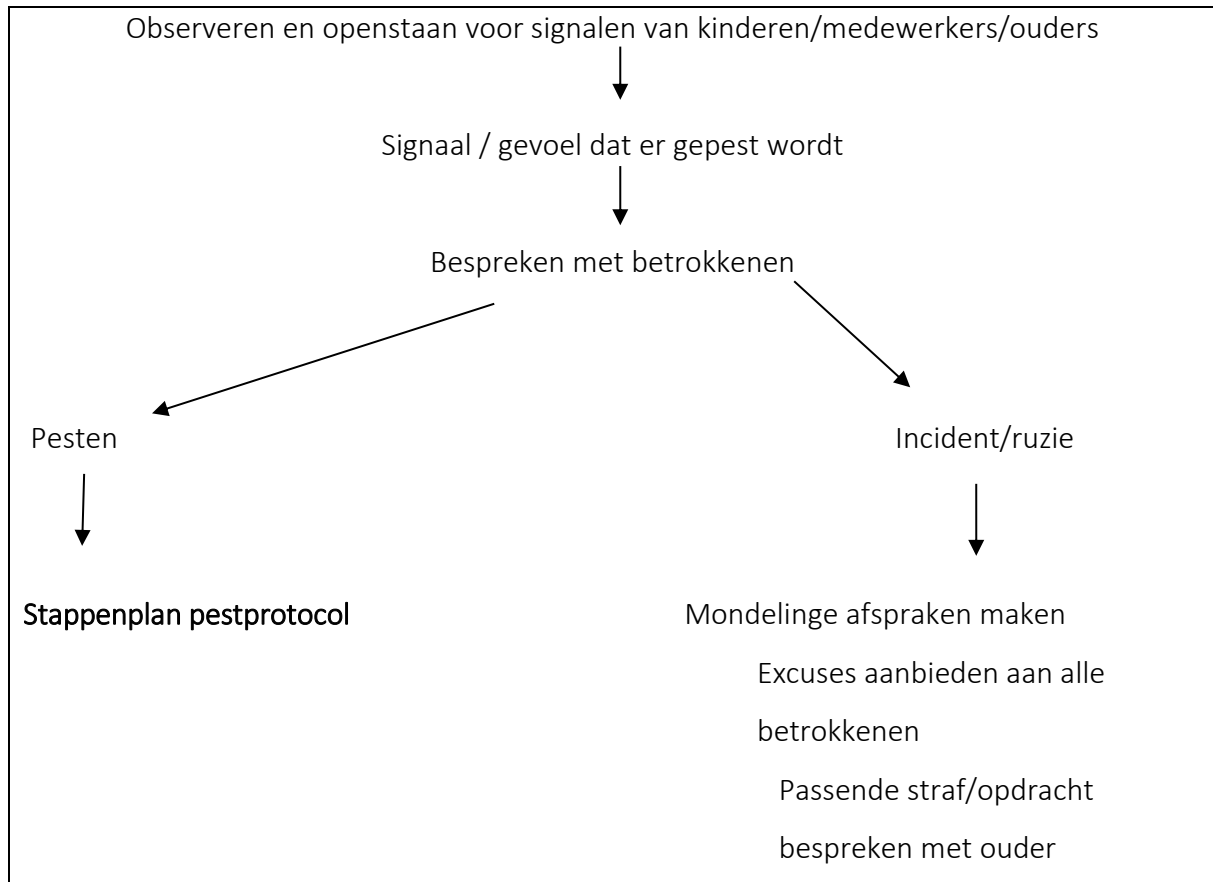
6. Aanpak en maatregelen in geval van pesten

Bij het pesten zijn vijf partijen in het geding (de vijfsporen aanpak):

1. Het gepeste kind
2. De pester
3. De zwijgende rest (kinderen die meepesten uit angst of uit berekening, niets zeggen, het niet zien, het soms voor het slachtoffer opnemen).
4. De ouders
5. De leerkracht

Deze vijf partijen worden allemaal betrokken bij de aanpak van het pestprobleem.

Bij signalen van pesten wordt onderstaand stappenplan in werking gesteld:



Stappenplan pestprotocol:

Stap	Acties	betrokkenen	resultaat
1	<ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en afspraken te maken in de vorm van een contract (zie bijlage 2). Afspraken positief formuleren. • Verslag in volgformulier pestprotocol (zie bijlage 3), mailen naar intern begeleider, directeur en alle betrokken collega's van de gehele brede school en in Esis zetten. • Ouders mondeling/telefonisch informeren. • Excuses aan laten bieden aan alle betrokkenen. • Iedere herhaalde melding van pestgedrag (ook al twijfelt de leerkracht) wordt gemeld bij intern begeleider en/of directeur! 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gepeste kind 2. Pester 5. Ouders 6. Leerkracht <ul style="list-style-type: none"> • Andere betrokken collega's worden via mail op de hoogte gebracht. 	<p><u>Bij succes</u> -> beide partijen blijven volgen: maand lang wekelijks laten terugkomen.</p> <p><u>Geen succes?</u> -> stap 2</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> • Bij herhaling van pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling in en houdt een gesprek met de leerling die pest en zijn of haar ouders. Er kan gekozen worden voor de aanwezigheid van de directeur bij dit gesprek. • Voor een korte afgebakende periode volgt er straf in de vorm van een 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gepeste kind 2. Pester 3. Zwijgende rest 4. Ouders 5. Leerkracht <ul style="list-style-type: none"> • Intern begeleider en directeur worden 	<p><u>Bij succes</u> -> evaluatie gesprek ouders beide partijen. Maand lang blijven volgen: wekelijks laten terugkomen.</p>

	<p>opdracht (passend bij de leeftijd) inclusief excuses.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afspraken duidelijk op papier zetten, laten ondertekenen door betrokkenen en hun ouders en mailen naar intern begeleider, directeur en andere betrokken collega's van de Brede school. • Kinderen hun afspraken laten vertellen aan de klas. Klas vragen om hulp (benoemen dat dit geen klikken is) en hierbij de zwijgende rest proberen te mobiliseren en op hun medeverantwoordelijkheid aanspreken. • Het gepeste kind kan een schrift krijgen om in te schrijven wat er gebeurd en hoe het zich hierbij voelt. Dit kan vervolgens na schooltijd met de leerkracht worden besproken. 	<p>mondeling op de hoogte gebracht.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andere betrokken collega's worden via mail op de hoogte gebracht 	<p><u>Geen succes?</u> -> stap 3</p>
3	<ul style="list-style-type: none"> • Er volgt een gesprek met de ouders, directeur en leerling. De medewerking van de ouders wordt nu <u>nadrukkelijk</u> gevraagd door de directeur, om een einde aan het probleem te maken en er worden duidelijke afspraken en mogelijke consequenties van herhaald pestgedrag afgesproken. • De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het volgformulier pestprotocol en de school heeft al het 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gepeste kind 2. Pester 4. Ouders 5. Leerkracht <ul style="list-style-type: none"> • Directeur voert het gesprek samen met leerkracht. • Intern begeleider en directeur worden 	<p><u>Bij succes</u> -> evaluatie gesprek ouders beide partijen, blijven volgen</p> <p><u>Geen succes?</u> -> Na overleg met de intern begeleider en directeur wordt gekozen voor stap</p>

	<p>mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intern begeleider voert gesprekken met het gepeste kind. 	<p>mondeling op de hoogte gebracht.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andere betrokken collega's worden via mail op de hoogte gebracht 	<p>4 danwel voor stap 5.</p>
4	<ul style="list-style-type: none"> • Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld via School Maatschappelijk werk voor pester en gepeste. • Directeur, intern begeleider en leerkracht voeren gesprek met ouders van pester en gepest kind en bespreken de consequenties van een mogelijk volgend incident. • Ook hier wordt een verslag van gemaakt waar alle betrokken medewerkers van op de hoogte worden gebracht. • Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om de pester tijdelijk in een andere groep te plaatsen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gepeste kind 2. Pester 4. Ouders 5. Leerkracht <ul style="list-style-type: none"> • Directeur voert het gesprek samen met leerkracht. • Intern begeleider en directeur worden mondeling op de hoogte gebracht. • Andere betrokken collega's worden via mail op de hoogte gebracht • School Maatschappelijk werk en mogelijk andere deskundigen 	<p><u>Bij succes</u> -> evaluatie gesprek ouders beide partijen, blijven volgen</p> <p><u>Geen succes?</u> -> stap 5</p>
5	<p>Schorsing volgens het schorsings- en verwijderingsbeleid van Conexus. De directie initieert.</p>	<p>Directie Intern begeleider Leerkracht</p>	

		Ouders pester	
--	--	---------------	--

De laatste tijd werken we vooral preventief met **de No Blame Approach**, zie bijlage 4.

7 Hulp en begeleiding

Aan het gepest kind

Het gepeste kind is zelf niet in staat om het probleem de wereld uit te helpen. Het is van belang dat de leerkracht het opneemt voor het gepeste kind, het kind erkenning geeft en helpt. Ook als er nog niets is opgevallen, is het belangrijk om het kind serieus te nemen en afspraken te maken. Om het kind te kunnen steunen is zicht op de omvang van het probleem, kennis van de gevolgen voor het slachtoffer, maar vooral ook invoelend vermogen nodig en vereist. Als het kind dit prettig vindt, kan het een schrift krijgen waarin het voor zichzelf kan opschrijven wat er door de dag heen gebeurt en hoe het zich hierbij voelt.

Aan de pester

De pesters hebben in onze pedagogische visie ook recht op onze hulp. Zij zijn niet in staat gebleken zich te handhaven zonder het gebruik van macht. De hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- Een open, luisterende houding tijdens het gesprek over de reden voor het pesten.
- Duidelijke afspraken over welk gedrag wel en niet geaccepteerd wordt op de school en wat we met dit kind afspreken omtrent het pesten. Hier wordt schriftelijk verslag van gemaakt.
- Een duidelijk afspraak voor een vervolgesprek op termijn (ongeacht de verdere ontwikkelingen) en afspraken over welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Sociale vaardigheidstraining
- De leerkracht zal een aantal probleemoplossende gesprekken voeren met de leerling waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen.

- Proberen de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind.
- Professionele (externe) hulp

Aan de zwijgende rest van de groep

De leerkracht mobiliseert de rest van de groep, waardoor de pester in feite geen voet meer aan de grond krijgt. Het samen met de kinderen opstellen van een aantal gedragsregels (en het samen bepalen van de sancties als de regels overtreden worden) is eveneens een belangrijk hulpmiddel bij het aanpakken van pestgedrag. Door gezamenlijk afspraken te maken wordt ieder groepslid medeverantwoordelijk gemaakt voor het voorkomen en melden van pestgedrag.

Aan de ouders

Ouders weten vaak niet wat ze met de problematiek van het pesten aan moeten. Het is ook moeilijk om zicht te krijgen op datgene wat er gebeurt en welke rol welk kind speelt. In één of meerdere gesprekken worden de te ondernemen stappen van de school besproken en de ouders krijgen adviezen m.b.t. houding en handelingswijze. Dit gesprek vindt plaats met de leerkracht. Zo nodig is daar ook de intern begeleider bij aanwezig.

Aan de leerkracht

De leerkracht wordt ondersteund door collega's, de intern begeleider en de directie.

Bijlage 1 van Pestprotocol: Korte omschrijving Vreedzame school

Doelgroep:

De methode is bedoeld voor leerlingen van alle leerjaren van het primair onderwijs.

Voor het voortgezet onderwijs is er een apart programma.

Doelstelling:

Het doel van het programma is een pedagogisch klimaat in de school te scheppen, waarbij leerlingen zich opstellen als actieve, democratische burgers.

Beknopte beschrijving:

Het lesmateriaal van het programma De Vreedzame school omvat per leerjaar zes blokken van telkens zes lessen; in totaal 36 lessen. De thema's in de blokken zijn: onze klas; conflicten zelf oplossen; communicatie; gevoelens; mediatie; anders en toch samen. De conflicten worden constructief opgelost en de leerlingen worden verantwoordelijk gemaakt voor het klimaat in de klas en op school. De leerkracht en de leerlingen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een democratische gemeenschap in de school. Daarnaast is er aandacht voor burgerschapsactiviteiten, ouderbetrokkenheid en levensbeschouwing. De lessen zijn bedoeld als hulpmiddel om de inhoud van een thema aan te bieden. De methode legt de nadruk op de toepassing van de visie van de Vreedzame school op elk moment en in elke situatie in de school, niet alleen tijdens de wekelijkse les. Op deze manier bedt de methode de lessen in, binnen het functioneren van de school als democratische gemeenschap. Bij het programma is een volgsysteem ingebouwd waarmee een school kan zien in hoeverre ze de doelen van het programma daadwerkelijk haalt, zowel op groeps- als op individueel niveau.

7. Bijlage 2 van Pestprotocol: Voorbeeld contract

Het volgende hebben we afgesproken (Datum)

Naam kind:

- Ik bied mijn excuses aan aan naam kind
- Ik zal naam kind niet meer uitschelden en/of pijn doen
- Ik ga vriendelijk met naam kind om
- Als er toch problemen zijn, ga ik naar de leerkracht
- Ik ben eerlijk tegen naam kind, klasgenoten, ouders en de leerkracht
- Als ik naam kind toch pijn doe, ga ik **benoem consequentie**



Naam kind:

- Ik accepteer de excuses van naam kind
- Als er iets vervelends gebeurt, meld ik dit meteen bij de leerkracht
- Ik ben eerlijk tegen naam kind, klasgenoten, ouders en de leerkracht

Naam leerkracht:

- Ik vraag regelmatig hoe het gaat
- Als er nog een keer problemen zijn, neem ik contact op met de ouders
- Ik zorg ervoor dat alle leerkrachten op de hoogte zijn van deze afspraken

• Handtekening leerling

Handtekening leerkracht



Bijlage 3 van pestprotocol: Volgformulier pestprotocol

Namen van betrokken kinderen:

Groep:

Datum start protocol:



Brede School Prins Maurits

Beschrijving van de signalen:

--

Datum	Gespreks partners	Verslag	Afspraken
Stap 1			
Stap 2			
Stap 3			
Stap 4			
Stap 5			
Stap 6			

Bijlage 4 Stappenplan No Blame Approach

No Blame Approach

Een andere aanpak voor het omgaan met pesters.

Pesten is normaal.

Op elke school wordt gepest, hoe nadrukkelijk er ook antipest regels in het schoolreglement zijn vastgelegd. Pesten is een onderdeel van het “normale”

Schoolleven. Naast de zeer nuttige regels en afspraken met betrekking tot het pesten, is een aanvullende strategie nodig om het pesten daadwerkelijk te beëindigen. De NO BLAME APPROACH is zo’n methode.

Leerkrachten verspillen soms veel energie aan het achterhalen van de ware toedracht van het pesten. Voor het slachtoffer is dit vaak zeer beschamend. De daders staan onder druk en gaan zich vaak weer afreageren op iemand die zwakker is.

De ware toedracht krijgt je meestal niet te horen, bovendien hoeft deze ook niet bekend te zijn om effectief hulp te kunnen bieden.

Straffen helpt niet.

Hoe begrijpelijk het ook is om de dader te straffen, vaak is het een belemmering voor het beëindigen van het pesten en verergert de situatie voor het slachtoffer. Het pestgedrag wordt subtieler en is moeilijker waar te nemen. Het gebeurt maar zelden dat straf een eind maakt aan het pesten. Het slachtoffer is vaak bang voor wraak en zal nauwelijks bereid zijn om over het probleem te praten.

Het belangrijkste doel moet zijn het pestgedrag daadwerkelijk te stoppen en niet om de pesters te straffen.

Het slachtoffer kan zelf niets doen.

Is een kind het slachtoffer van pesten, dan heeft het beslist al alles gedaan wat in zijn vermogen ligt om het probleem op te lossen. Daarom zijn adviezen aan het slachtoffer zoals “Verweer je, Probeer het te zeggen, Ga ze gewoon uit de weg!” niet alleen nutteloos, maar veroorzaken ze ook extra druk. Het geeft het slachtoffer de boodschap, dat de verantwoordelijkheid voor het beëindigen van het pesten bij hem ligt.

De No Blame Approach bestaat uit zeven stappen:

1. **Gesprek met het slachtoffer**

Je probeert met het slachtoffer te praten over de situatie en zijn gevoelens. Het is niet nodig om precies na te gaan wat er is gebeurd. Je moet wel te weten zien te komen wie er bij het probleem betrokken zijn. Om dit te weten te komen garandeer je het slachtoffer dat je de schuldigen niet zult straffen, maar alleen over de gevoelens van

het slachtoffer zult praten. Veel slachtoffers zwijgen omdat ze bang zijn dat de daders zich op hen wreken. Je zegt dat je ervoor gaat zorgen dat het pesten stopt.

Focus je op het gevoel van de leerling. Feitelikheden zijn minder belangrijk. Vraag de leerling als huiswerkopdracht tot uitdrukking te brengen hoe hij zich voelt. Dit kan door middel van een opstel, een gedicht, een tekening of een brief.

Licht de ouders van de gepeste leerling en van de meest betrokken leerlingen in over je aanpak en vraag of zij erachter kunnen staan. Als dat zo is, kun je de volgende stappen zetten.

2. Gesprek met de daders

Je regelt een gesprek met de bij het pesten betrokken leerlingen. Dit is een groepsgesprek met bijvoorbeeld twee pesters, twee meelopers en twee leerlingen die een positieve groepsinvloed hebben (of vriendjes).

Het slachtoffer is niet bij dit gesprek aanwezig.

Zorg voor een rustige en ontspannen sfeer.

3. Het probleem duidelijk maken

Je legt aan de daders uit hoe het slachtoffer zich voelt. Je gebruikt hiervoor het huiswerkproduct. Leg de situatie op tafel zonderook maar iemand te beschuldigen. De situatie is dat iemand zich op dit moment doodongelukkig voelt. Vertel dat niemand (naar aanleiding van deze situatie) bang hoeft te zijn voor straf. Iedere beschuldiging kan ervoor zorgen dat er opnieuw en waarschijnlijk subtieler wordt gepest.

Als leerlingen vertellen wat er precies is gebeurd, ga je daar nauwelijks op in. In plaats daarvan leg je uit wat het doel van het gesprek is, namelijk dat men begrijpt hoe de gepeste leerling zich voelt. Niet om uit te vinden wie wat gedaan heeft. De betrokken leerlingen zijn vaak heel verbaasd dat ze niet beschuldigd worden dat ze zich niet hoeven te rechtvaardigen.

4. De verantwoordelijkheid delen

Hoewel er geen beschuldigingen worden geuit, benadruk je dat de leerlingen er verantwoordelijk voor zijn dat het slachtoffer zich weer goed gaat voelen. Vertel dat je weet dat de groep iets aan het probleem kan doen.

5. De daders naar ideeën vragen.

Een voor een vraag je aan de betrokken leerlingen welke ideeën ze hebben om het slachtoffer te helpen, zodat die zich weer prettig voelt in de klas en op school.

Ideeën die vaak worden genoemd zijn bijvoorbeeld:

- Ik zal het slachtoffer wel helpen met het huiswerk.
- Ik zal het slachtoffer kiezen om in een groep mee samen te werken.
- Ik zal het slachtoffer helpen als anderen hem lastig vallen.
- Ik zal mijn excuses aan het slachtoffer aanbieden.

Je spreekt je positieve waardering uit voor alle ideeën, maar spreekt er geen oordeel over uit. Als de leerlingen zich in algemene termen uitdrukken, stimuleer je ze de ik-vorm te gebruiken. Alle ideeën ter verbetering van de situatie worden schriftelijk vastgelegd.

Leerlingen kunnen ook met tips komen voor het slachtoffer. Becomplimenteer dit en vraag of je deze tips ook mag overbrengen aan het slachtoffer. Daarna kun je het volgende vragen:

Zijn er dingen die jullie kunnen en willen doen om ervoor te zorgen dat de ander zich prettiger voelt? Moedig aan en geef positieve feedback, maar ga geen beloftes tot gedragsverbetering afdwingen.

6. Laat het probleem aan de groep over.

Het gesprek eindigt zodanig dat je de verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen aan de ouders overdraagt.

Je zegt dat je goede dingen hebt gehoord. Tevens maak je de afspraak dat je iedereen over een á twee weken nogmaals spreekt over wat er is veranderd.

Bedank hen voor het feit dat ze meedenken en meehelpen.

7. Evaluatie

Vraag alle leerlingen die je eerder hebt gesproken, inclusief de gepeste leerling, na twee weken, hoe de zaken nu lopen. Wat is er veranderd?

Doe hiervan verslag aan de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de meest betrokken leerlingen. Herhaal de evaluatie zolang als nodig is.

